

1. SPECIFICKÁ ZPRÁVA – EFRR

Souhrnná závěrečná evaluace OP PPR

Říjen 2024

Zadavatel
Hlavní město Praha
Mariánské nám. 2/2
110 15 Praha 1

Zpracovatel
Ernst & Young, s.r.o.
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1 –
Nové Město

Obsah

1. Kontext a cíle evaluace	1
1.1. Úvod a shrnutí Zakázky	1
1.2. Implementace OP PPR se zaměřením na aktivity financované z EFRR	1
2. Plnění cílů financovaných z EFRR	4
3. Plnění finančních a věcných cílů v EFRR	5
3.1. Čerpání alokace fondu	5
3.2. Naplnění věcných cílů fondu	6
4. Efekty realizace projektů podpořených z EFRR	7
4.1. Efekty realizace projektů podpořených z fondu	7
4.2. Klíčové faktory úspěšných projektů realizovaných z fondu	8
5. Udržitelnost efektů projektů podpořených z EFRR	9
5.1. Udržitelnost projektů podpořených z fondu	9
5.2. Potenciální efekty v budoucnu	10
Seznam zkratk	12
Seznam tabulek a grafů	12

1. Kontext a cíle evaluace

1.1. Úvod a shrnutí Zakázky

Tato specifická zpráva je zpracována jako součást **veřejné zakázky** „Souhrnná závěrečná evaluace OP PPR“ (dále také „Projekt“ či „Zakázka“) **na základě smlouvy ze dne 8. března 2022** uzavřené mezi Ernst & Young, s.r.o. (dále jen „EY“) a hlavním městem Prahou (dále také „HMP“ nebo „Zadavatel“). Poddodavateli v tomto Projektu jsou Lukáš Kačena, Markéta Nekolová, Matěj Lejsal a CityTraffic, s.r.o.

Cílem Projektu bylo realizovat pro Zadavatele **aplikovaný (evaluační) výzkum pro potřeby hodnocení** operačních programů (dále jen „OP“) a provedení souhrnného závěrečného vyhodnocení Operačního programu Praha – pól růstu ČR (dále také „OP PPR“).

Cílem specifické zprávy je poskytnout shrnutí implementace z pohledu Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen „EFRR“).

1.2. Implementace OP PPR se zaměřením na aktivity financované z EFRR

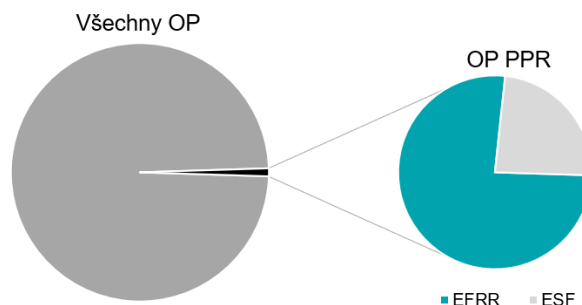
Na národní úrovni byl OP PPR jedním z 10 OP implementovaných v programovém období 2014–2020. Hlavním cílem OP PPR bylo zajistit efektivní realizaci investic v Praze, které povedou ke zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako rozvojového pólu ČR a k zajištění kvalitního života obyvatel.

OP PPR je multifondovým programem, který čerpal prostředky ze 2 fondů. Jedním z nich je **EFRR**, jehož cílem je **zmírnit hospodářské a sociální rozdíly jednotlivých oblastí investicemi do výroby, dopravy, vzdělávání, budování sociálních a zdravotních středisek, do výzkumu a vývoje a do oblasti životního prostředí**.

Výše alokace pro OP PPR (0,20 mld. EUR nebo 5,59 mld. Kč¹) tvořila přibližně 1 % celkového rozpočtu všech OP (MMR, 2019). 76 % alokace OP PPR (4,2 mld. Kč) bylo pokryto z EFRR, zbylých 24 % z Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“).

S ohledem na relativně omezenou alokaci finančních prostředků Evropské strukturální a investiční fondy (dále jen „ESIF“) pro region

hl. m. Prahy byl uplatněn princip koncentrace podpory do 5 tematických cílů² (dále jen „TC“). Na tyto TC byly navázány 4 prioritní osy (dále jen „PO“), které reflektovaly hlavní problémy a z nich vyplývající rozvojové potřeby hl. m. Prahy (pátá PO se zaměřovala na technickou pomoc).

¹ Pro přepočítání výše prostředků byl využit směnný kurz České národní banky 27,275 CZK/EUR platný k 31. 12. 2014.

² TC1 – Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, TC 4 – Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích, TC8 – Podpora udržitelné zaměstnanosti, kvalitních pracovních míst a mobility pracovních sil, TC9 – Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci, TC10 – Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení.

Bližší informace k Odůvodnění výběru tematických cílů a odpovídajících investičních priorit viz [Programová dokumentace](#).

Z EFRR byly financovány aktivity napříč všemi věcnými PO. Z tohoto zdroje byly pokryté všechny intervence v PO1 a PO2 a intervence realizované ve vybraných specifických cílech (dále jen „SC“) v PO3 a PO4, konkrétně v SC3.1, SC3.2 a SC4.1.

Tabulka 1: Přehled specifických cílů OP PPR

	Název specifického cíle
PO1: Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací	SC1.1: Vyšší míra mezisektorové spolupráce stimulovaná regionální samosprávou SC1.2: Snazší vznik a rozvoj znalostně intenzivních firem
PO2: Udržitelná mobilita a energetické úspory	SC2.1: Energetické úspory v městských objektech dosažené také s využitím vhodných obnovitelných zdrojů energie, energeticky efektivních zařízení a inteligentních systémů řízení SC2.2: Zvyšování atraktivity užívání městské veřejné dopravy SC2.3: Rozvoj nízkoe emisní mobility v oblasti městské dopravy
PO3: Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě	SC3.1: Posílená sociální infrastruktura pro integraci, komunitní služby a prevenci SC3.2: Posílená infrastruktura pro sociální podnikání SC3.3: Posílené aktivity pro integraci, komunitní služby a prevenci
PO4: Vzdělávání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti	SC4.1: Navýšení kapacity a zkvalitnění předškolního, základního a středního vzdělávání a zařízení pro poskytování péče o děti do 3 let SC4.2: Zvýšení kvality vzdělávání prostřednictvím posílení inkluze v multikulturní společnosti SC4.3: Zvýšení dostupnosti zařízení péče o děti
PO5: Technická pomoc	SC5.1: Zajištění kvalitního a efektivního řízení programu SC5.2: Zajištění informovanosti, publicity a absorpční kapacity programu

K 31. 12. 2023 bylo celkem zasmulvněno a realizováno 574 projektů financovaných z EFRR. Celková hodnota těchto projektů byla 7,9 mld. Kč, přičemž příspěvek Unie činil 3,9 mld. Kč. K uvedenému datu bylo ukončeno³ 469 projektů v celkové hodnotě 5,6 mld Kč. Dalších 105 projektů bylo v realizaci, případně byla ukončená jejich fyzická realizace, avšak nebyly finálně uzavřeny.

Tabulka 2: Přehled realizovaných projektů a čerpání financí z EFRR (ukončeno, k 31.12.2023)

			
469	34	5,6 mld. Kč	2,8 mld. Kč
(z celkem 574)	(z celkem 38)	(z celkem 7,9 mld. Kč)	(z celkem 3,9 mld. Kč)
počet projektů	počet výzev	celkové zdroje	příspěvek Unie

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MS2014+

Nejvíce EFRR projektů (313) bylo zasmulvněno i ukončeno v PO4 (SC4.1). Celkově bylo na tyto projekty vynaloženo 1,51 mld. Kč, přičemž příspěvek EU činil 0,76 mld. Kč. Nejvíce prostředků bylo investováno do 29 projektů realizovaných v PO2. Jednalo se o rozsáhlé investiční projekty jako například vybudování parkoviště systému P+R, pořízení elektrobuseů nebo pilotní projekty inteligentních budov. U těchto intervencí dosáhly celkové zdroje 2,03 mld. Kč, z toho příspěvek Unie představoval 1,02 mld. Kč.

³ Pro většinu datových přehledů jsme pro přehlednost využili pouze projekty ve stavu „ukončeno“, tedy projekty s číslem stavu PP42 (Projekt finančně ukončen ze strany MF-PCO) a PP43 (Projekt finálně uzavřen).

Tabulka 3: Počty projektů a finanční čerpání v projektech financovaných z EFRR (ukončeno, k 31. 12. 2023)

PO1		PO2	
počet projektů	58	počet projektů	29
celkové zdroje	1,45 mld. Kč	celkové zdroje	2,03 mld. Kč
z toho příspěvek EU	0,73 mld. Kč	z toho příspěvek EU	1,02 mld. Kč
PO3 (SC3.1, SC3.2)		PO4 (SC4.1)	
počet projektů	69	počet projektů	313
celkové zdroje	0,55 mld. Kč	celkové zdroje	1,51 mld. Kč
z toho příspěvek EU	0,27 mld. Kč	z toho příspěvek EU	0,76 mld. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MS2014+

Nejvíce projektů financovaných z EFRR směřovalo na žáky mateřských, základních a středních škol. Jednalo se o primární cílovou skupinu aktivit v PO4, které přes zvyšování kapacit škol, modernizaci tříd nebo pořízování vybavení měly za cíl zvýšit kvalitu výuky. 208 projektů podpořilo děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a pedagogické pracovníky. 45 projektů směřovalo na podporu podnikatelských subjektů převážně v PO1. Dalšími podpořenými cílovými skupinami byly samospráva (hlavní město Praha a městské části HMP), výzkumné organizace, rodiny s dětmi v nepříznivé situaci nebo osoby se zdravotním postižením viz Tabulka 4.

Tabulka 4: Nejvíce podpořené cílové skupiny intervencemi EFRR

Cílová skupina	Počet projektů
Žáci mateřských, základních či středních škol	264
Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, resp. s potřebou podpůrných opatření	208
Pedagogičtí pracovníci mateřských, základních a středních škol	195
Podnikatelské subjekty	45
Samospráva	44
Výzkumné organizace	40
Rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci, včetně rodin s jedním rodičem	37
samoživitelem / samoživitelkou	
Osoby se zdravotním postižením, včetně duševně nemocných	34
Senioři	32
Děti a žáci (včetně předškolní péče) včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	30

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MS 2014+

V rámci PO1 OP PPR byly implementovány 2 finanční nástroje (dále jen „FN“): FN INFIN 2018 a FN COVID PRAHA 2020. Cílem úvěrového programu INFIN 2018 bylo poskytnout podnikatelům s krátkou historií zvýhodněný bezúročný úvěr. Správcem FN byla Českomoravská záruční a rozvojová banka. O tuto formu podpory byl nízký zájem, využilo ji pouze 7 podniků. Naopak o FN COVID PRAHA 2020, kterým se řídicí orgán snažil zmírnit dopad pandemie na malé a střední podniky (a do kterého byly přesunuty nevyužité prostředky z FN INFIN 2018), byl zájem enormní a alokace byla vyčerpána během několika minut.

2. Plnění cílů financovaných z EFRR

Cíle definované operačním programem byly naplněny v pěti specifických cílech financovaných z EFRR, ve zbylých třech byly naplněny částečně.

V rámci **SC1.1** došlo k **mírnému zvýšení mezisektorové spolupráce stimulované regionální samosprávou**. Rozsah změn byl limitován především finanční alokací, na lokální úrovni však byly cíle naplněny, včetně naplnění věcných cílů.

SC1.2 umožnil **snazší vznik a rozvoj znalostně intenzivních firem**. Intervence podpořily inovační a inkubační potenciál v Praze, a to skrze vznik nových kapacit a rozšíření a modernizaci kapacit stávajících. O něco méně se dařilo cílit na zvyšování kapitálu a provazbu na potenciální investory.

Díky podpoře v **SC2.1** se podařilo zvýšit energetickou účinnost pražské hromadné dopravy a otestovat pilotní koncept tzv. „inteligentních budov“. Vzhledem k výši alokace ovšem **není možné pozorovat výraznější vliv na celkovou energetickou náročnost**.

Aktivita v **SC2.2** zaměřené na zvýšení atraktivity veřejné dopravy v Praze se **nepodařilo realizovat v zamýšleném rozsahu**, a proto **nebyly dostatečné k dosažení zásadní změny**, nicméně podpořily pozitivní trend.

SC2.3 podpořil rozvoj **nízkouhlíkové multimodální městské dopravy** prostřednictvím pořízení 14 elektrobusů a 15 bateriových kloubových trolejbusů pro pražskou veřejnou dopravu.

V **SC3.1** se **podařilo posílit sociální infrastrukturu pro integraci, komunitní služby a prevenci**. Realizované projekty pokryly celou škálu zamýšlených aktivit, které adekvátně reagovaly na existující problémy v oblasti sociálního začleňování v Praze.

V rámci **SC3.2** byla **posílena infrastruktura pro sociální podnikání** prostřednictvím vzniku nových a rozvoje stávajících sociálních podniků. **Chybějící návazné financování** aktivit však způsobuje finanční nestabilitu podniků a oslabuje jejich možnost udržet se v konkurenčním prostředí, efekty projektů tak mohou mít krátkodobý charakter.

Významný počet projektů v **SC4.1** umožnil **navýšit kapacity a zkvalitnit předškolní, základní a střední vzdělávání a zařízení pro poskytování péče o děti do 3 let**. Přínosem byla také stabilizace a snižování počtu žáků ve třídách.

Intervence nepřinesly v plném rozsahu zamýšlené efekty ve dvou SC v PO2 a v SC3.1 v PO3. V případě PO2 se v SC2.2 nepodařilo naplnit milník počtu nově vzniklých parkovacích míst systému P+R i přesto, že v revizích programu došlo ke snižování hodnoty indikátorů. Původně bylo plánováno nejen realizované parkoviště na Černém Mostě, ale obdobné kapacity také na Zličíně, Chodově a Opatově. Plány se však zastavily na neochotě aktérů vybudovat záchytné parkoviště na jejich území. V SC2.1 proběhla úspěšná pilotáž projektů inteligentních budov a zvýšení energetické účinnosti pražské hromadné dopravy především díky modernizaci vybraných stanic metra. Tyto projekty však negenerovaly tak významné úspory energií, které by zásadním způsobem vedly ke snížení energetické náročnosti na úrovni celé Prahy a pozitivní efekty tak mají spíš lokální charakter.

V PO3 se dařilo realizovat aktivity v plánovaném rozsahu a je možné pozorovat pozitivní dopad na cílové skupiny těchto aktivit, problematická je však udržitelnost a trvalost efektů. Jak komunitní centra, tak sociální podniky nemají důkladnou oporu v legislativě. Zahájení sociálního podnikání nebo provozu komunitního centra je možné uskutečnit díky projektům financovaným z fondů EU, financování dalšího provozu a rozvoje je však pro příjemce obtížné. V případě sociálních podniků zákon o zaměstnanosti v současnosti umožňuje podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, na jiné cílové skupiny však nepamatuje. Provoz vícero sociálních podniků, které byly z OP PPR podpořeny, byl tak po ukončení povinné udržitelnosti ukončen. U komunitních center bylo další fungování obvykle zajištěno pouze tam, kde se do podpory zapojila městská část, případně jiný zřizovatel.

3. Plnění finančních a věcných cílů v EFRR

3.1. Čerpání alokace fondu

Čerpání finanční alokace mělo pomalejší začátek, viz Tabulka 5. Výraznější realizace projektů započala v roce 2016, kdy bylo z alokace EFRR na projekty vyčleněno 81,9 mil Kč. Významný objem finančních prostředků byl alokovan na projekty, jejichž realizace byla zahájena v letech 2017–2019, tedy přibližně v polovině programového období. Pandemie covidu způsobila útlum v roce 2020 a dočerpání prostředků probíhalo zejména v roce 2021, kdy se zahájila realizace 201 projektů s finanční alokací 646,06 mil Kč z EFRR. V roce 2021 došlo také k realizaci projektů v novém SC2.3, díky čemuž se nakonec podařilo úspěšně čerpat do té doby problematickou alokaci PO2. Po roce 2021 byla zahájena realizace větších projektů pouze v PO3 a PO4. To bylo dáno především typologií projektů, které byly zaměřeny na školy, sociální podniky a sociální začleňování, které byly významně zasaženy pandemií Covid-19.

Tabulka 5: Čerpání příspěvku Unie podle skutečného data zahájení fyzické realizace projektů v mil. Kč v SC financovaných z EFRR (ukončeno, 31. 12. 2023)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PO1	0,00	0,00	342,15	311,89	355,75	38,05	136,65	0,00	0,00
SC1.1	0,00	0,00	174,54	250,99	222,11	38,05	103,88	0,00	0,00
SC1.2	0,00	0,00	167,61	60,90	133,64	0,00	32,78	0,00	0,00
PO2	0,00	12,29	327,33	376,57	270,22	137,84	415,97	0,00	0,00
SC2.1	0,00	12,29	327,33	214,61	267,02	49,79	104,99	0,00	0,00
SC2.2	0,00	0,00	0,00	161,96	3,20	1,94	190,00	0,00	0,00
SC2.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	86,11	120,98	0,00	0,00
PO3	1,35	4,13	54,19	52,95	123,50	23,70	66,81	51,10	4,72
SC3.1	1,35	1,44	49,95	46,21	109,69	20,65	66,81	51,10	4,72
SC3.2	0,00	2,69	4,25	6,73	13,81	3,05	0,00	0,00	0,00

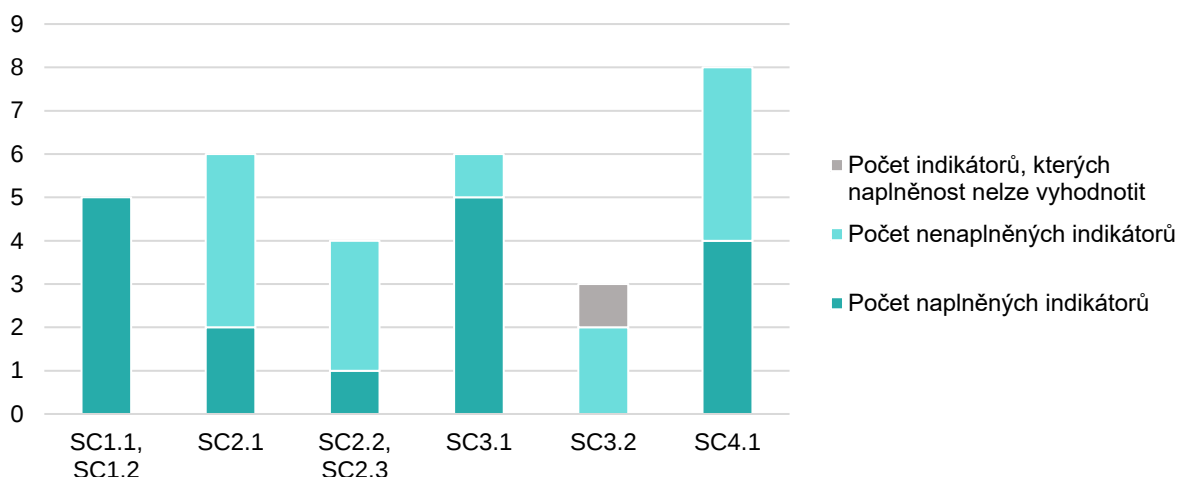
PO4	0,00	65,48	240,88	137,42	176,09	70,28	26,62	97,11	6,64
SC4.1	0,00	65,48	240,88	137,42	176,09	70,28	26,62	97,11	6,64
Celkem	1,35	81,90	964,55	878,82	925,56	269,87	646,06	148,21	11,36

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MS 2014+

3.2. Naplnění věcných cílů fondu

Graf 1 zobrazuje plnění programových indikátorů výstupů v relevantních SC v PO1–4. Programový dokument stanovil 32 ukazatelů výstupů u intervencí financovaných z EFRR, ze kterých bylo k 31. 12. 2023 naplněno 18 (56 %). Vzhledem k tomu, že u části investičních projektů probíhá doba povinné udržitelnosti (ve které dojde k plnění indikátorů), lze předpokládat, že podíl naplněných indikátorů se navýší. Nejvíc nenaplněných indikátorů (7) vykazovala k referenčnímu datu PO2. Dle Závěrečné zprávy o implementaci předpokládáme, že z těchto indikátorů budou po skončení udržitelnosti naplněné 3, konkrétně indikátory *Počet objektů nově využívající OZE*, *Počet nově pořízených nízkoemisních vozidel* a rovněž dojde díky intervencím k *Odhadovanému ročnímu snížení emisí skleníkových plynů*. V případě SC3.1 se dle odhadu příjemců předpokládá naplnění indikátoru *Počet podpořených zařízení v rámci komunitních a integračních aktivit*, u SC3.2 a SC4.1 se dosažené hodnoty indikátorů významně blíží cílovým hodnotám, ovšem konečné naplnění není možné s jistotou předpokládat.

Graf 1: Plnění programových indikátorů výstupů v SC financovaných z EFRR k 31. 12. 2023

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MS 2014+

V PO2 docházelo ke změnám indikátorů v rámci každé revize a ke změnám alokace v rámci jednotlivých specifických cílů. Největší změnou bylo přidání SC2.3 (mobilita), což přispělo k plnění indikátorů (finančních i věcných). Důsledkem bylo snížení finanční alokace na podporu P+R, a naopak podpoření nákupu ekologických autobusů pro dopravní podnik. Změna vznikla na základě externí evaluace, zpočátku měly indikátory nulové hodnoty a změny trvaly roky. Problematické bylo také pochopení významu některých indikátorů v této prioritní ose. Příkladem byla tzv. primární energie, kterou museli příjemci počítat z důvodu nevyužívání takového pojmu. Dalším příkladem bylo odhadované roční snížení skleníkových plynů, u kterého nebylo zřejmé, kdy indikátor vykazovat, jestli se počítá přírůstek nebo úbytek, či jestli se počítá od nuly. Ponechány tedy byly jednoznačné indikátory, které ovšem spíše sledují vývoj v rámci projektu.

Kromě indikátorů výstupů byly programovým dokumentem stanoveny pro každý SC také indikátory výsledků, které však není možné vyhodnotit z důvodů chybějících dosažených hodnot pro rok 2023.

4. Efekty realizace projektů podpořených z EFRR

4.1. Efekty realizace projektů podpořených z fondu

Z EFRR byly financovány projekty napříč prioritními osami OP PPR. Níže jsou uvedeny vybrané efekty projektů v jednotlivých prioritních osách.

Komeracionalizace výsledků VaVal (PO1)

V rámci komercializace výsledků VaVal došlo k očekávaným efektům. Jedním z hlavních efektů projektů Proof of Concept byla **realizace aktivit, které by bez podpory nebyly dokončeny**. Podařilo se tak realizovat řadu konceptů zaměřených například na metodiku čištění odpadních vod, úspory energie v čerpadlech veřejných bazénů, koncept mostního uzávěru, protihlukové clony pro tramvaje, či rozšíření náplavky o plovoucí stezku pro cyklisty (včetně řešení v případech povodní). Díky podpoře došlo ke komercializaci některých těchto řešení.

Podle zástupců realizovaných projektů bylo hlavním efektem ukázat, že taková řešení existují. Do budoucna je dle výsledků expertního panelu a fokusních skupin potřeba podporovat směřování studentů do praktického využívání výsledků jejich bádání. Zároveň je důležité podporovat marketing vědy a jejích výstupů.

Energetická soběstačnost budov (PO2)

Podmínky výzev na rekonstrukci veřejných budov byly dle řídicího orgánu nastaveny velmi přísně. Z výsledků rozhovorů se zástupci realizovaných projektů se ukazuje, že návratnost investic bude spíše nižší, což je dáno vysokou vstupní investicí a růstem cen energií v posledních letech. Efekt energetických úspor (i přes plnění indikátorů v době udržitelnosti) bude viditelný spíše v dlouhodobém horizontu. I přesto je viditelný velký dosah realizovaných projektů, včetně **pilotáže nových technologií, zkvalitnění výuky i prostředí a zvýšení prestiže daných škol. Zároveň se podařilo rozvíjet energetický management.**

Přínosem projektu městské části bylo i zavedení inovativního softwarového systému BMS⁴ pro řízení vzduchotechniky, klimatizace, osvětlení a vytápění. Tento software umožňuje např. individuální nastavení teploty v každé kanceláři přímo z počítače, regulaci výkonu klimatizace, ovládání žaluzií a monitorování koncentrace CO₂. Správce systému pak získává přehled o aktivitách v budově, jako je provoz topení, stav oken, aktivní klimatizace a použití osvětlení.

Efekt projektů na celoměstských či celonárodních ukazatelích bude minimální, což je dáno mimo jiné počtem projektů. Hlavní město se potýkalo s problémem nedostatku vhodných budov, které by nepodléhaly památkové péči, což vedlo ke snížení počtu potenciálních žadatelů.

Integrace cílové skupiny (PO3)

V rámci podpory terénních služeb pomohly investiční projekty **rozšířit pokrytí sociálních služeb a zvýšit jejich kapacitu**. Efektem nákupu automobilů je také kvalitnější práce s klienty v jejich přirozeném prostředí, zvýšení efektivity služeb, ale i bezpečnosti pracovníků. Zásadní je také možnost práce s cílovou skupinou v jejich přirozeném prostředí, či možnost převozů klientů do zdravotnických

⁴ Building Management System, známý i jako inteligentní systém řízení budov, je sofistikovaný software, který umožňuje automatizovanou kontrolu a monitorování různých systémů v budově.

zařízení a nocleháren, ale i na úřady, na pohovor nebo vyřídit doklady. Díky tomu mohou organizace efektivně propojit terénní program s návaznými službami. Speciálně upravené automobily zároveň umožňují efektivněji poskytovat službu a zajišťují větší komfort pro sociální pracovníky. Problémem efektů těchto projektů je udržitelnost spojená se zastaráváním pořízeného automobilu a možnostmi získání dalšího financování.

Zvyšování kvality výuky (PO4)

Investiční projekty v PO4 měly **pozitivní dopad na kvalitu vzdělávání díky zvyšování kapacity, modernizaci tříd a nákupu nového vybavení**. Obecným efektem projektů je přizpůsobení škol moderním potřebám vzdělávání. Základní škola na Lyčkově náměstí je příkladem úspěšného projektu, kde bylo vybudováním nových tříd podpořeno inkluzivní vzdělávání. Rekonstrukce zahrnovala vytvoření menších tříd a kabinetů pro asistenty pedagoga, což umožňuje individuální přístup k žákům. Specifické rozmístění stolů podporuje spolupráci a integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro integraci dětí cizinců byla zřízena speciální třída, kde se žáci učí český jazyk po dobu maximálně půl roku, což snižuje jazykovou bariéru před začleněním do běžných tříd. Tato třída slouží žákům z celé Prahy.

Projekty zaměřené na modernizaci výuky a vybudování nových učeben přinesly synergické efekty, jako je rozvoj jazykových a digitálních kompetencí současně. Tyto projekty také pomáhají snižovat sociální rozdíly mezi žáky, protože ne všichni mají doma přístup k počítači a internetu. Získané dovednosti ve škole přispívají k inkluzi a zabraňují zaostávání některých žáků. Přesto vybavení škol v Praze zůstává ve srovnání s jinými regiony horší. Získávání prostředků mimo fondy EU je pro školy komplikované. Školy se také potýkají s nedostatkem personálu, včetně školních psychologů a dalších pomáhajících profesí, což omezuje plnou realizaci projektů a podporu žáků.

4.2. Klíčové faktory úspěšných projektů realizovaných z fondu

Za úspěchem projektů financovaných z EFRR stojí především následující faktory:

Spolupráce

Jedním z významných faktorů úspěchu přípravy a realizace projektů je spolupráce organizací v území a spolupráce s městskou částí. Vzhledem k tomu, že u příspěvkových organizací schvaluje rozpočet zřizovatel, je důležité udržovat vztahy s relevantními osobami na městské části. Zároveň městská část může pomáhat s administrací projektů. Ochotu zřizovatele považuje za klíčový faktor úspěchu 42 % respondentů dotazníkového šetření.

Dostatečné financování aktivit

Především v rámci prioritní osy 2 byl kvitován dostatek finančních prostředků, který je zásadní podmínkou pro úspěšnou realizaci dopravních staveb i pilotních řešení.

Připravenost aktivit a projektů

Připravenost aktivit a projektů byla u investičních projektů, které vyžadují větší míru přípravy, klíčová. Jak se ukázalo, řada projektů nebyla dostatečně připravena a realizace ztroskotala například na výkupu pozemků či domluvě subjektů.

Lidský faktor

Pravděpodobně nejvýznamnějším faktorem úspěchu projektů byl lidský faktor. To se ukázalo například u realizace Smart budov, kde vzhledem k technickým a dalším komplikacím stála úspěšnost realizace na motivaci ředitele škol. Významnost proaktivity realizátora projektu potvrdilo i dotazníkové šetření – 50 % respondentů považuje proaktivitu realizátora za klíčovou pro úspěšnou realizaci projektu.

5. Udržitelnost efektů projektů podpořených z EFRR

5.1. Udržitelnost projektů podpořených z fondu

Udržitelnost aktivit financovaných z EFRR v rámci OP PPR vykazuje smíšené výsledky. Na jedné straně se podařilo realizovat projekty, které přinesly pozitivní změny v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování, avšak dlouhodobá udržitelnost těchto výsledků je ohrožena.

U projektů Proof of Concept nebyly identifikovány větší problémy. Problematickou oblastí z pohledu udržitelnosti jsou především vytvořené komerční inkubátory. Přestože se některým subjektům podařilo zacílit podporu na témata, kde podpora dříve chyběla (např. kreativní a umělecké odvětví), ne vždy se podařilo integrovat inkubátor do místní komunity a udržet jeho činnost. Problémem byl například špatný výběr podpořených subjektů ze strany inkubátoru (především příliš benevolentní kritéria výběru).

V případě Inteligentních budov se příjemci nepotýkají s problémy udržení aktivit a kladně hodnotí také naplňování stanovených indikátorů. Respondenti předpokládají udržení efektů projektů, včetně měkkých faktorů jako je zvýšený komfort, kvalitnější výuka a využívání chytrých technologií. V případě podpory městské veřejné dopravy může být problémem zastarávání pořízeného vybavení, a tudíž nutnost dalších investic.

V prioritní ose 3 byla udržitelnost aktivit nejvíce diskutována. Sociální oblast je z hlediska udržitelnosti aktivit velmi často závislá na zajištění dalšího financování skrze navazující projekty z fondů EU. Některé kvalitní a osvědčené projekty společně s koncem podpory zanikají a v obdobích mezi programovými obdobími se neziskové organizace potýkají s ohrožením provozu a udržení zaměstnanců. Nejvíce problematické z pohledu udržitelnosti byly projekty zaměřené na sociální podniky a komunitní centra, kde v mnohých případech vzniklé aktivity po skončení doby udržitelnosti zanikly. Problémem byla pandemie covid-19, absence navazujících zdrojů financování, nezáměr cílové skupiny, či nedostatečná inovativnost v realizovaných aktivitách, která zapříčinila krach některých sociálních podniků.

Školy, které pořídily vybavení z OP PPR, často nemají příslib financování obnovy vybavení. S tím podle ředitelů nepočítá ani Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, což vede k využívání fondů EU jakožto jediného možného zdroje na obnovu vybavení škol. Podobně jako u předchozích oblastí je v rámci udržitelnosti zmiňováno zastarávání vybavení.

5.2. Potenciální efekty v budoucnu

Hodnocení budoucích efektů projektů financovaných z EFRR v rámci OP PPR poskytuje cenný pohled na jejich udržitelnost a dlouhodobý přínos. Klíčovými oblastmi, kde můžeme očekávat významné budoucí dopady, jsou výzkum, technologický rozvoj a inovace (PO1), udržitelná mobilita a energetické úspory (PO2), sociální začleňování (PO3) a vzdělávání (PO4).

Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací (PO1)

Nově vzniklé kapacity a modernizovaná infrastruktura mají potenciál stimulovat inovační prostředí v Praze, což může vést ke vzniku nových podnikatelských subjektů a posílení konkurenceschopnosti města na národní i mezinárodní úrovni. Očekává se, že tyto efekty budou posilovány pokračujícím rozvojem inovačního ekosystému a větší provázaností mezi výzkumnými institucemi, podnikatelským sektorem a veřejnou správou.

Udržitelná mobilita a energetické úspory (PO2)

Efekty projektů zaměřených na zvyšování energetické účinnosti a podporu nízkouhlíkové mobility (SC2.1 a SC2.3) budou v budoucnu výrazně závislé na dalším rozvoji a implementaci technologií, jako jsou inteligentní budovy a elektromobilita. I když dosavadní projekty vytvořily základy pro zvýšení energetické účinnosti a rozvoj nízkoe emisní dopravy, dlouhodobé efekty budou závislé na pokračující podpoře těchto oblastí a na jejich integraci do širších strategií města. Efektivní využití těchto technologií může v budoucnu významně přispět ke snížení energetické náročnosti a emisí, což bude mít pozitivní vliv na kvalitu života obyvatel a udržitelnost městského prostředí.

Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě (PO3)

V oblasti sociálního začleňování a posilování sociální infrastruktury (SC3.1 a SC3.2) lze očekávat, že budoucí efekty budou záviset na zajištění dlouhodobé udržitelnosti nově vzniklých sociálních podniků a komunitních center. Efekty těchto intervencí by mohly být dlouhodobé za předpokladu, že bude posílena legislativní a finanční podpora těchto subjektů. Bez stabilního financování a právních opor hrozí, že některé z těchto projektů nebudou schopny dlouhodobě fungovat a poskytovat nezbytné služby cílovým skupinám. Pokud se však podaří zajistit trvalou podporu, tyto projekty mohou přispět k posílení sociální soudržnosti a zlepšení kvality života znevýhodněných skupin obyvatelstva.

Vzdělání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti (PO4)

Podpora kapacit a zkvalitňování vzdělávacích zařízení (SC4.1) již nyní přináší pozitivní efekty ve formě lepší dostupnosti a kvality vzdělávání. V dlouhodobém horizontu lze očekávat, že tyto intervence povedou k dalšímu zlepšení vzdělávacího prostředí v Praze, což by mělo pozitivně ovlivnit nejen kvalitu výuky, ale i celkovou připravenost žáků na budoucí profesní dráhu. Udržení a rozvoj těchto efektů budou záviset na pokračující modernizaci a adaptaci školských zařízení na nové vzdělávací potřeby a technologie.

Budoucí efekty projektů financovaných z EFRR v rámci OP PPR budou významně ovlivněny pokračující podporou klíčových oblastí a integrací dosažených výsledků do širších strategií rozvoje města. Pokud bude zajištěna dlouhodobá udržitelnost a podpora těchto intervencí, lze očekávat, že přispějí k trvalému zlepšení kvality života v Praze a k posílení její konkurenceschopnosti.

Seznam zkratk

Zkratka	Pojem
EO	Evaluační otázka
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
BMS	Building Management System
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EY	Ernst & Young, s.r.o.
HMP	Hlavní město Praha
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP	Operační program
PO	Prioritní osa
PPR	Praha – pól růstu ČR
SC	Specifický cíl
TC	Tematický cíl
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Přehled specifických cílů OP PPR	2
Tabulka 2: Přehled realizovaných projektů a čerpání financí z EFRR (ukončeno k zaslavněno (v závorce), k 31.12.2023).....	2
Tabulka 3: Počty projektů a finanční čerpání v projektech financovaných z EFRR	3
Tabulka 4: Nejvíce podpořené cílové skupiny intervencemi EFRR.....	3
Tabulka 5: Čerpání příspěvku Unie podle skutečného data zahájení fyzické realizace projektů v mil. Kč v SC financovaných z EFRR (31. 12. 2023)	5
Graf 1: Plnění programových indikátorů výstupů v SC financovaných z EFRR.....	6

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

EY je předním celosvětovým poskytovatelem odborných poradenských služeb v oblasti auditu, daní, transakčního a podnikového poradenství. Znalost problematiky a kvalita služeb, které poskytujeme, přispívají k posilování důvěry v kapitálové trhy i v ekonomiky celého světa. Výjimečný lidský a odborný potenciál nám umožňuje hrát významnou roli při vytváření lepšího prostředí pro naše zaměstnance, klienty i pro širší společnost.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právníckou osobou. Ernst & Young Global Limited, britská společnost s ručením omezeným garancí, služby klientům neposkytuje. Informace o tom, jak EY shromažďuje a používá osobní údaje, a popis práv, která mají fyzické osoby podle právních předpisů o ochraně osobních údajů, jsou k dispozici na adrese ey.com/privacy. Pro podrobnější informace o naší organizaci navštivte prosím naše webové stránky ey.com.

© 2024 Ernst & Young, s.r.o. | Ernst & Young Audit, s.r.o. | E & Y Valuations s.r.o.

EY Law advokátní kancelář, s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.

ey.com